

HOBOKENSE POLDERSPOREN

EEN EDUCATIEVE ONTDEKKINGSTOCHT

HANDLEIDING VOOR LEERKRACHTEN

3de graad lager onderwijs

1ste graad secundair onderwijs

Beste leerkracht

Wat leuk dat je met jouw klas het **natuurgebied** de **Hobokense Polder** komt verkennen!

Deze handleiding hoort bij het educatief pakket 'Hobokense Poldersporen' voor leerlingen van de **derde graad basisonderwijs** en de **eerste graad secundair onderwijs**.

Dit pakket krijg je gedurende een **volledige schoolweek ter beschikking**. Wanneer en hoeveel tijd je aan dit pakket besteedt, beslis je zelf, maar **best voorzie je minstens 4 lesuren**: 1 lesuur ter voorbereiding in de klas, 2 lesuren voor in het gebied zelf en 1 lesuur ter verwerking in de klas.

Tijdens de zoektocht in het gebied ontpoppen de leerlingen zich tot **reporters** en **filmen** ze in vier groepen, aan de hand van een uitgeschreven scenario, de **reportage** 'Poldersporen'. Ze gaan hierbij op zoek naar **sporen uit het verleden** van de polder en ontdekken onder andere het **industriële erfgoed** van Petroleum Zuid, dat aan het natuurgebied grenst.

Hoe dit exact in zijn werk gaat, lees je verder in deze handleiding. Deze bundel bestaat uit **twee delen**: één deel dat je voor het bezoek aan het gebied doet en één deel voor na het bezoek.

Veel polderplezier!

INHOUD

DEEL 1: VOOR HET BEZOEK

1. EDUCATIEF PAKKET HOBOKENSE POLDERSPOREN	1
a) Wat?	1
b) Hoe?	1
2. VOORBEREIDING MET DE LEERLINGEN	2
a) De Hobokense Polder	2
b) Industrieel erfgoed	3
c) Inleiding ontdekkingsstocht: een reportage maken	4
d) Doe de test!	6
<i>Walkie talkie</i>	6
<i>Camera</i>	8
<i>Scenario</i>	9
e) Voor de leerkracht	10
f) Checklist	11

DEEL 2: NA HET BEZOEK

1. REPORTAGE MONTEREN	12
2. CINEMA HOBOKENSE POLDERSPOREN	12
3. NABESPREKING	12

BIJLAGEN

Bijlage 1: kaart van de Hobokense Polder met de routes van de vier groepen

Bijlage 2: inhoud reporterkit

Bijlage 3: invulsjablonen logboeken

Bijlage 4: scenario's van de vier groepen

Bijlage 5: proefscenario

Bijlage 6: controlevragen en antwoorden voor de leerkracht

DEEL 1

VOOR HET BEZOEK

DEEL 1: VOOR HET BEZOEK

1 educatief pakket Hobokense poldersporen

a Wat?

Hobokense Poldersporen is een educatief pakket voor leerlingen uit de **derde graad basis-onderwijs** en de **eerste graad secundair onderwijs**. Het bestaat uit **deze handleiding**, die je gebruikt voor en na het bezoek aan het natuurgebied Hobokense Polder, en een **actieve ontdekkingsstocht** in het gebied zelf.

Via deze ontdekkingsstocht achterhalen de leerlingen de **geschiedenis** van de polder en ontdekken ze de **gevolgen** van de ontwikkeling van de **petroleumindustrie** vlak naast en deels ook in dit natuurgebied. Ze leren het **industriële erfgoed** in en langs de polder kennen.

Dit educatief pakket is **in te passen in verschillende vakken** van het basisonderwijs zoals: wereldoriëntatie, muzische vorming (domeinen media en drama) en Nederlands. Voor het secundair onderwijs sluit het aan bij de eindtermen van de vakken geschiedenis, aardrijkskunde, biologie, Nederlands en Project Algemeen Vakken (PAV).

Dit pakket kan ook uitgewerkt worden als een **vakoverschrijdend project** waarbij gewerkt wordt aan diverse vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen zoals: context 3 - sociorelationele ontwikkeling, context 4 - omgeving en duurzame ontwikkeling en context 7 - socioculturele samenleving.

b Hoe?

Tijdens de ontdekkingsstocht in de Hobokense Polder kruipen de leerlingen in de huid van **reporters** en **filmen** ze de **historische en industriële 'sporen'** die ze tegenkomen **in het gebied**.

De leerlingen zijn verdeeld in **vier groepen**. Elke groep verkent en filmt een andere kant van het gebied. Met behulp van een **kaart** en een **routebeschrijving** vindt elke groep zijn route.

Langs elke route zijn **vier locaties** aangeduid, waarop de groepen **vier** verschillende **scènes filmen**. Wat ze exact moeten filmen, staat beschreven in hun **scenario**. Elke groep staat via een **walkie talkie** in contact met de leerkracht die op het verzamelpunt (bij de Acierie) blijft.

Na het filmen in het natuurgebied kunnen de vier opnames aan elkaar geplakt worden en kunnen jullie in de klas de volledige reportage bekijken. Zo leren de verschillende groepjes elkaars route met bijhorend verhaal kennen.

2 Voorbereiding met de leerlingen

a De Hobokense Polder

Start met de **Hobokense Polder** aan de leerlingen voor te stellen.

- Vraag of iemand de Hobokense Polder kent en/of er al geweest is?
- Vraag ook of iemand kan uitleggen wat een 'polder' is.

Definitie 'polder' (volgens www.encyclo.nl & Wikipedia): Een polder is een met dijken omgeven stuk land, waarbinnen de mens de waterstand kan regelen. Hierdoor is de waterstand binnen de polder lager dan in het omliggende gebied. Er zijn verschillende soorten polders: zeepolders, veenpolders, droogmakerijen.

De **Hobokense Polder** is het **grootste natuurgebied** van de stad **Antwerpen**. Vroeger was het een **poldergebied** dat zich **langs de Schelde** uitstrekt. De laaggelegen gronden die door het Scheldewater dagelijks overspoeld worden, zijn ingepolderd om als weide en akkerland te gebruiken.

Dit typische polderlandschap **verandert** sterk **doorheen de 20ste eeuw**. De **petroleum-industrie** en nieuwe **bouwplannen** palmen stukken van de polder in en **vervuilen** het gebied. Hierdoor is een **nieuw landschap** ontstaan, waarin de **sporen van dit verleden** zichtbaar zijn. Vandaag kan de natuur opnieuw zijn gang gaan: **industrieel erfgoed en natuur** versmelten met elkaar.

- > Om het gebied te situeren, kan je de Hobokense Polder **via Google maps tonen**.
- > Voor **meer informatie** over de Hobokense Polder surf je naar de website 'Natuurpunt Hobokense Polder': www.hobokensepolder.be.

b Industrieel erfgoed

Bespreek dan met je leerlingen wat **industrieel erfgoed** is.

- Vraag of iemand kan uitleggen wat 'erfgoed' is?
- Kunnen de leerlingen voorbeelden geven van erfgoed? Misschien kennen ze erfgoed in de buurt van de school of van hun huis?
- Weten ze ook wat 'industrieel erfgoed' is?

Uitleg 'erfgoed'

Het woord 'erfgoed' bestaat uit 2 delen:

- 'erf': denk aan erven, erfenis, iets wat doorgegeven en overgeërfd wordt, iets dat bewaard wordt voor later, voor het nageslacht
- 'goed': denk aan goederen

= 'Goederen' die mensen waardevol vinden en willen 'bewaren voor later'. Goederen kunnen voorwerpen, gebouwen, plaatsen, maar ook rituelen, gebruiken, dialecten ... zijn. Erfgoed geeft een beeld van hoe mensen vroeger leefden en hoe ze de dingen toen aanpakten.

Klik [hier](#) voor **oefeningen 'erfgoed voor dummies'**: die kan je gebruiken als je het begrip 'erfgoed' op een speelse en actieve manier wil aankaarten bij je leerlingen.

Uitleg 'industrieel erfgoed'

= Goederen of sporen die te maken hebben met industrie of arbeid en die mensen waardevol vinden en willen bewaren. Bv. fabrieksgebouwen, arbeidstechnieken, werktuigen, machines ...

Voor **meer informatie** over industrieel erfgoed:

- www.industrieelerfgoed.be
Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie (VVIA)
- www.siwe.be
Steunpunt Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed (SIWE)
- www.etwie.be
Expertisecentrum voor Technisch, Wetenschappelijk en Industrieel Erfgoed (ETWIE)

c Inleiding ontdekkingsstocht: een reportage maken

Leg aan de leerlingen uit hoe de **ontdekkingsstocht** in elkaar zit en hoe ze in het natuurgebied te werk zullen gaan met het maken van de reportage:

REPORTAGE MAKEN

Vertel eerst aan de leerlingen dat ze verdeeld in **4 groepen** in de Hobokense Polder op ontdekkingsstocht gaan. Ze zullen in dit gebied het erfgoed dat er te zien is in beeld brengen door er een **reportage** te **filmen**.

VERLOOP TOCHT

Leg hen dan het verloop van de tocht uit. Toon hierbij de **kaart** van het natuurgebied en duid erop aan: *zie bijlage 1*. We wandelen eerst allemaal samen de Hobokense Polder in, tot aan de **Aciérie** (torengedebou). Zeg dat dit het **verzamelpunt** is en dat jij als leerkracht op dit punt blijft staan terwijl de groepen op tocht zijn.

Vertel dat iedere groep in hun reporterkit een **kaart** vindt waarop de **weg** die ze moeten wandelen **in de kleur van hun groep** is **aangeduid**. Bij deze kaart zit ook een **routebeschrijving**.

Elke groep vertrekt in een andere richting en op elke weg zijn **vier locaties** waarop **gefilmd wordt** aangeduid. De groepen wandelen dan **eerst** (zonder te filmen!) hun **volledige route, tot aan de eerste filmlocatie**.

Op hun eerste filmlocatie nemen ze het **scenario** uit hun kit. Ze volgen dit en filmen op elke locatie de bijhorende scène(s). **Op iedere locatie** wordt **1 scène** gefilmd, maar een scène kan wel bestaan uit **meerdere kortere delen of opnames** (bv. scène 1 deel a, scène 1 deel b en scène 1 deel c).

Tijdens het filmen wandelen ze dus opnieuw hun **route, in omgekeerde richting, tot** ze terug bij de leerkracht aan de **Aciérie** zijn.

REPORTERKIT

Iedere groep krijgt een reporterkit mee (rugzak).
Toon en **bespreek** de kit en de **inhoud**: *zie bijlage 2*.

De **invulsjablonen** voor de **logboeken** van elk groepje vind je in *bijlage 3*. **Print** deze vooraf **uit**, of **kopieer** de logboeken die in een map in de doos met het materiaal zitten. Hierin zit ook een **stukje** van een **ingevuld logboek als voorbeeld**. Toon dit aan je leerlingen. **Klem** tot slot het logboek van elk groepje **vast** in het **klembord** dat in hun reporterkit zit.

PRODUCTIETEAMS

Verdeel de klas in **4 groepen**. Leg uit dat **elke groep samen een productieteam** vormt en verantwoordelijk is voor een stukje reportage over een deel van de Hobokense Polder. Zeg dat ze op het einde de stukken film van de verschillende groepjes tot één reportage zullen monteren.

Binnen ieder productieteam zijn 6 verschillende **rollen** die de leerlingen opnemen en die eventueel bij elke locatie **kunnen omwisselen** (= 4x):

regisseur

- volgt het scenario en bepaalt waar en hoe de reporter moet gaan staan om het juiste beeld te krijgen
- start (roept "actie!") en eindigt (roept "cut!") de opnames
- bepaalt per scène hoeveel takes er genomen worden (maximum 3)
- bepaalt welke take de beste is (voor de latere montage)
- let op de omgevingsgeluiden: kijkt bv. of er geen auto aankomt, of kijkt na of de walkie talkie uit staat en zorgt dat het filmen pas gestart wordt als het stil is
- volgt in het scenario de tekst die de reporter zegt (rechterkolom)

regieassistent

- staat in voor het logboek
- zegt bij iedere opname de hoeveelste take van die bepaalde scène het is
- noteert in het logboek opmerkingen bij de takes
- duidt in het logboek aan welke take de beste is om later vlot te kunnen monteren

rekwisiteur

- staat in voor de rekvisieten = (1) de map met foto's en (2) de map met de tekst
- reikt wanneer nodig de fotomap (open op de juiste foto) aan de reporter aan
- houdt de juiste tekst omhoog zodat de reporter dit tijdens de opnamen kan lezen

assistent rekwisiteur

- staat in voor de volledige reporterkit (draagt de rugzak)
- staat in voor de walkie talkie: belt naar de leerkracht elke keer ze op een nieuwe locatie zijn aangekomen, zorgt ervoor dat de walkie talkie uitstaat tijdens het filmen

reporter

- voert voor de camera uit wat in het scenario staat: vertelt enthousiast de informatie (tekst) en toont waar nodig de foto's

cameraman/vrouw

- filmt de scène en is gedurende de volledige opname van de scène(s) verantwoordelijk voor de camera

- > **Verdeel** deze rollen **vooraf in de klas** al onder de leerlingen.
- > **Vul de rolverdeling** dus op voorhand **per scène in het logboek in**.
- > Zeg ook dat ze op elke nieuwe locatie / voor elke nieuwe scène de rollen **kunnen omwisselen**.

Als er in een groep een rol te veel of te weinig is, kan iemand 2 rollen op zich nemen of kunnen 2 leerlingen samen 1 rol delen.

d Doe de test!

Om je leerlingen alvast vertrouwd te maken met het gebruik van de walkie talkie en de camera, **test** je deze best met hen **vooraf uit** in de klas.

WALKIE TALKIE

Korte gebruiksaanwijzing walkie talkie:

Zorg ervoor dat de leerlingen (of zeker de assistent rekvisiteur, die instaat voor de walkie talkie) deze 3 functies van de walkie talkie kennen.

1. AAN/UIT zetten

aan draaiknop draaien
(dit is ook de volumeknop)

2. Om te praten

grote knop op de zijkant
de hele tijd ingedrukt
houden terwijl je praat

3. Leerkracht bellen

♪ > SYNC > ▲ (pijl omhoog) > CALL
> SEL 🔒 > ▲ tot LKR 5 > SEL 🔒

SEL = 'select' of selecteren / kiezen

Aandachtspunten bij het gebruik van de walkie talkies:

Geef dit vooraf mee aan de leerlingen. Dit zal heel wat verwarring in het natuurgebied voorkomen.

- Hou de hele tijd terwijl je aan het praten bent de knop op de zijkant ingedrukt.
- Het kan zijn dat je de andere groepjes ook hoort bellen naar de leerkracht door jullie eigen walkie talkie. Hier moet je niets mee doen.
- Telkens als je de leerkracht opbelt, zeg je eerst welke groep jullie zijn en op welke locatie jullie staan.
- Het kan zijn dat de leerkracht met een ander groepje aan het bellen is, net op het moment dat jij de leerkracht probeert te bellen. Wacht dan even en probeer het later nog eens.
- Verander niets aan de instellingen van de walkie talkie, want dan kan het zijn dat je de leerkracht niet meer kan bereiken.

Opdracht om walkie talkies uit te testen

Laat de leerlingen de **walkie talkies** voor het bezoek aan het natuurgebied **op school al eens uittesten**. Laat ze zich in het schoolgebouw of op de speelplaats verspreiden en zo via de walkie talkies met elkaar communiceren.

Je kan bv. ook de volgende **opdracht** met de walkie talkies doen:

- maak als leerkracht vooraf een **parcours met enkele haltes** of stops door het schoolgebouw en/of op de speelplaats
- verdeel de klas in de **4 groepjes** waarin ze ook de Hobokense Polder zullen verkennen en zeg dat ieder groepje hun **walkie talkie** moet **meenemen**
- als leerkracht **blijf je in de klas**; neem ook je walkie talkie erbij
- laat **iedere groep starten bij een andere halte** of stop op het parcours
- de 4 groepen moeten nu het **parcours volgen** en **bij iedere stop** moeten ze de leerkracht **met de walkie talkie opbellen** en een **opdracht doen** die de leerkracht hen geeft, of een **vraag beantwoorden** die de leerkracht hen stelt via de walkie talkie

Extra informatie over de instellingen van de walkie talkies voor de leerkracht

KANAAL = voor alle walkie talkies ingesteld op kanaal 1

CODE (groepscode) = voor alle walkie talkies ingesteld op 120

RING (beltoon) = voor alle walkie talkies ingesteld op 1

ID (identiteitsinstellingen):

ID nummer:

- groep 1 = 1
- groep 2 = 2
- groep 3 = 3
- groep 4 = 4
- leerkracht = 5

ID naam:

- groep 1 = GRP1
- groep 2 = GRP2
- groep 3 = GRP3
- groep 4 = GRP4
- leerkracht = LKR5

CHANNEL CHANGE = moet je doen als plots een kanaal versprongen zou zijn, of als er een groep aan de instellingen komt en hun kanaal is veranderd.

Met 'channel change' stel je voor alle walkie talkies opnieuw hetzelfde kanaal in.

Dit doe je zo: SEL > ALL verschijnt op scherm > SEL > kanaalnummer rechts bovenaan begint te knippen > kanaal kiezen (kanaalnummer dat je wil veranderen, bv. 2) SEL > TO ... (nieuw kanaalnummer dat je wil instellen, bv. terug naar kanaal 1) > SEL

Voor een uitgebreide handleiding bij de walkie talkie: zie handleiding in reporterkit of klik op [deze link](#).

CAMERA

Korte gebruiksaanwijzing camera:

Zorg ervoor dat de leerlingen (of zeker de cameraman/vrouw) deze 3 functies kennen.

1. AAN/UIT zetten

Druk op de zwarte ovale knop bovenaan rechts op de camera.

2. Starten met filmen

Druk op de rode knop bovenaan rechts op de camera.
Als het rode lichtje op het scherm knippert, ben je aan het filmen.

3. Stoppen met filmen

Druk opnieuw op de rode knop bovenaan rechts op de camera.
Het rode knipperlichtje op het scherm verdwijnt.

Aandachtspunten bij het gebruik van de camera en voor het filmen:

Geef dit vooraf mee aan de leerlingen. Dit zal heel wat verwarring in het natuurgebied voorkomen.

- Er is geen tijd en ook niet voldoende batterij om de opgenomen filmpjes in het gebied op de camera te herbekijken. Dit kan enkel nadien in de klas gebeuren.
- Zorg ervoor dat je niet tegen de zon filmt, want dan zal je niets zien van jullie filmbeelden.
- Het beste film je in 'landscape': d.w.z. in de lengte.
- Je moet de rode filmknop goed indrukken. Pas als het rode bolletje op het scherm van de camera aan flikkeren is, is de opname echt begonnen.
- Zodat de reporter goed verstaanbaar is, moet hij voldoende luid praten en mag hij niet te ver van de camera gaan staan.
- Nadat de regisseur 'actie' roept, moet de reporter minstens 3 seconden (tel in stilte tot 3) wachten tot hij/zij mag beginnen praten.
- Best oefent de reporter eerst altijd het stukje tekst, voor er echt gefilmd wordt. Lees de tekst eens door of luidop.
- Zorg dat al de camera's en walkie talkies voor je vertrek naar de Hobokense Polder opnieuw volledig opgeladen zijn.

Voor een beknopte gebruiksaanwijzing bij de camera: zie handleiding in reporterkit.

Voor een uitgebreide gebruiksaanwijzing bij de camera: klik op [deze link](#).

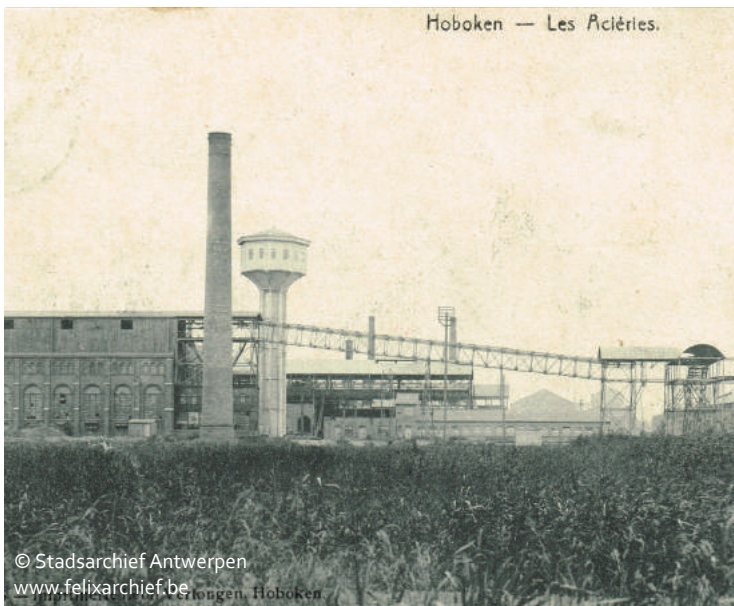
Camera uittesten: Laat de leerlingen de camera voor het bezoek aan het natuurgebied op school al eens uittesten. Om het filmen onder de knie te krijgen, kan je de groepjes in de klas een korte filmopdracht geven, of laat hen het proefscenario (zie volgende pg.) filmen.

SCENARIO

Neem één van de scenario's erbij (uit één van de rugzakken, of zie *bijlage 4*) en leg aan de hand daarvan aan de leerlingen uit hoe het scenario in elkaar zit en hoe ze dit moeten gebruiken of lezen.

Duid op het scenario aan en leg uit dat ...

- ... iedere groep **4 scènes** filmt. Deze **scènes kunnen bestaan uit meerdere kortere delen** of opnames: bv. scène 1 deel a, scène 1 deel b en scène 1 deel c.
- ... de **tekst** die de **reporter** zegt telkens **rechts in de kolom** staat (onder 'tekst'). Deze tekst staat in het groot in het **tekstboek**: de rekvisiteur houdt dit omhoog zodat de reporter zijn tekst kan aflezen.
- ... de **aanwijzingen** over **hoe en wat** de cameraman/vrouw moet **filmen** telkens **links in de kolom** staan (onder 'beeld').
- .... verder in het scenario soms (onderaan of bovenaan) nog een stukje van de **routebeschrijving** staat.

Opdracht om het gebruik van het scenario uit te testen

Laat je leerlingen het **stukje (proef-) scenario** dat in *bijlage 5* zit al eens uitvoeren in de klas, voor het bezoek aan het natuurgebied. Zo kunnen ze in het natuurgebied zeker vlot overweg met hun scenario.

Verdeel je leerlingen in groepjes, kopieer het proefscenario in bijlage 4 keer zodat je voor elk groepje 1 exemplaar hebt en laat hen aan de slag gaan met de camera's en het filmen van dit proefscenario.

*Extra: Zin om van deze opdracht een **creatieve schrijfoefening** te maken? Laat je leerlingen de tekst voor de **scènes** dan eerst **zelf bedenken en opschrijven!***

e Voor de leerkracht

Als leerkracht **blijf** je staan op het **verzamelpunt**, bij de **Aciérie** (het torengebouw).

Je staat met de **4 groepen in contact** via de **walkie talkie**. Test deze dus zelf ook vooraf uit.

De groepen zullen telkens als ze op een nieuwe locatie toekomen jou opbellen met hun walkie talkie. **Iedere groep zal jou dus 4 keer bellen**. Ze vermelden dan welke groep ze zijn en op welke locatie ze staan. **Bij elke locatie** hoort een **controlevraag** die jij aan hen stelt. Het antwoord op deze vraag vinden de groepen door ter plaatste goed rond te kijken.

Deze **controlevragen en antwoorden** staan in **bijlage 6**. Neem bijlage 6 dus zeker mee het gebied in: neem de bijlage uit de koffer mee, of druk de bijlage zelf nog eens af, of zorg dat je eraan kan via je smartphone.

f Checklist voorbereiding

Deze lijst uitgevoerd en afgevinkt?

Dan zijn jullie klaar om het natuurgebied in te trekken!

- de klas in 4 groepen verdelen
- het verloop van de tocht uitleggen
- de reporterkit tonen en de inhoud uitleggen (bijlage 2)
- een scenario tonen, uitleggen wat hier op staat en hoe ze ermee in het gebied moeten werken
- een kaart met route tonen
- de logboeken printen of kopiëren (bijlage 3)
- de rollen verdelen en deze rolverdeling in de logboeken invullen
- de logboeken vastmaken op het klembord in de reporterkits
- de camera's, het proefscenario en de walkie talkies uittesten
- bijlage 6 met de controlevragen en antwoorden meenemen in het natuurgebied
- zorgen dat de walkie talkies en camera's volledig opgeladen zijn voor het bezoek aan het natuurgebied

DEEL 2

NA HET BEZOEK

DEEL 2: NA HET BEZOEK

1 Reportage monteren

Elk groepje zet de **beelden** van hun **camera over** op een tablet of PC. In de beknopte gebruiksaanwijzing van de camera (in de reporterskit) staan verschillende manieren om dit te doen.

Elk groepje **monteert** de **beste takes** van de verschillende scènes die ze opnamen aan elkaar. Eventueel kunnen ze scènes waarin de reporter niet zo goed te verstaan is van **ondertitels** voorzien.

Op de meeste computers staat een standaard montageprogramma. Voor Windows-computers is dit bv. Windows Moviemaker; op Apple-computers gebruik je iMovie. Ook via internet is er veel **gratis** te downloaden **montagesoftware** te vinden.

Jijzelf (of het 'montageteam' - zie lager) kan de **vier stukken reportage** van de vier groepen ook nog **aan elkaar plakken tot één geheel**, maar dit is niet echt noodzakelijk.

2 Cinema Hobokense Poldersporen

Om de bespreking na het bezoek leuk in te kleden, kan je het **klaslokaal omtoveren tot een cinema**. Verdeel de klas **in groepen** en geef iedere groep een taak om het '**cinemabezoek**' voor te bereiden:

- **het montageteam**: digitale genieën kunnen de 4 stukken reportage van de verschillende groepjes aan elkaar monteren tot een geheel (of de leerkracht hiermee helpen)
- **de technici**: zorgen voor de beamer, het geluid, het filmscherm ...
- **de recensenten**: zorgen voor een inleiding en nabespreking bij de film
- **de zaalwachters**: maken een filmposter ter aankondiging van de film en filmtickets en ontvangen hiermee bij aanvang van de film de kijkers

Bij de **vertoning** kan ieder groepje zijn stuk van de reportage kort inleiden of nog extra uitleg geven over hun stukje zoektocht.

3 Nabespreking

Hou na de vertoning een **nabespreking**:

- Wat vonden ze van het maken van de reportage? Wat vonden ze leuk? Wat vonden ze minder leuk?
- Wat gaan ze zeker onthouden? Wat vonden ze minder interessant?
- ...

COLOFON

Het educatief pakket Hobokense Poldersporen is een initiatief van de Stad Antwerpen district Hoboken, Dienst Sport, Cultuur en Jeugd.

Concept en vormgeving

Mooss vzw

Voor vragen over het pakket kan je terecht bij

Dirk Wyns: Dirk.Wyns@antwerpen.be

Jan De Vocht: Jan.Devocht@antwerpen.be

Copyright afbeeldingen scenario's:

groep 1

scène 1B: Nico De Muyt

scène 1C, 2A, 2B, 2C, 2D, 4B: Stadsarchief Antwerpen www.felixarchief.be

scène 3C: Guy Borremans

scène 4A, 4C: Natuurpunt Hobokense Polder

groep 2

scène 1B, 2A: Stadsarchief Antwerpen www.felixarchief.be

scène 1C: Dirk Wyns

scène 1D: Onroerend Erfgoed

groep 3

scène 1C: Natuurpunt Hobokense Polder

scène 2B, 2C, 3C, 4B: Stadsarchief Antwerpen www.felixarchief.be

scène 2D: Bank J. Van Breda & Co

scène 3B: Cartesius: zie mail - aanvullen

scène 4C: Wim Dirckx

groep 4

scène 1B, 2D, 4B: Dirk Vandorpe

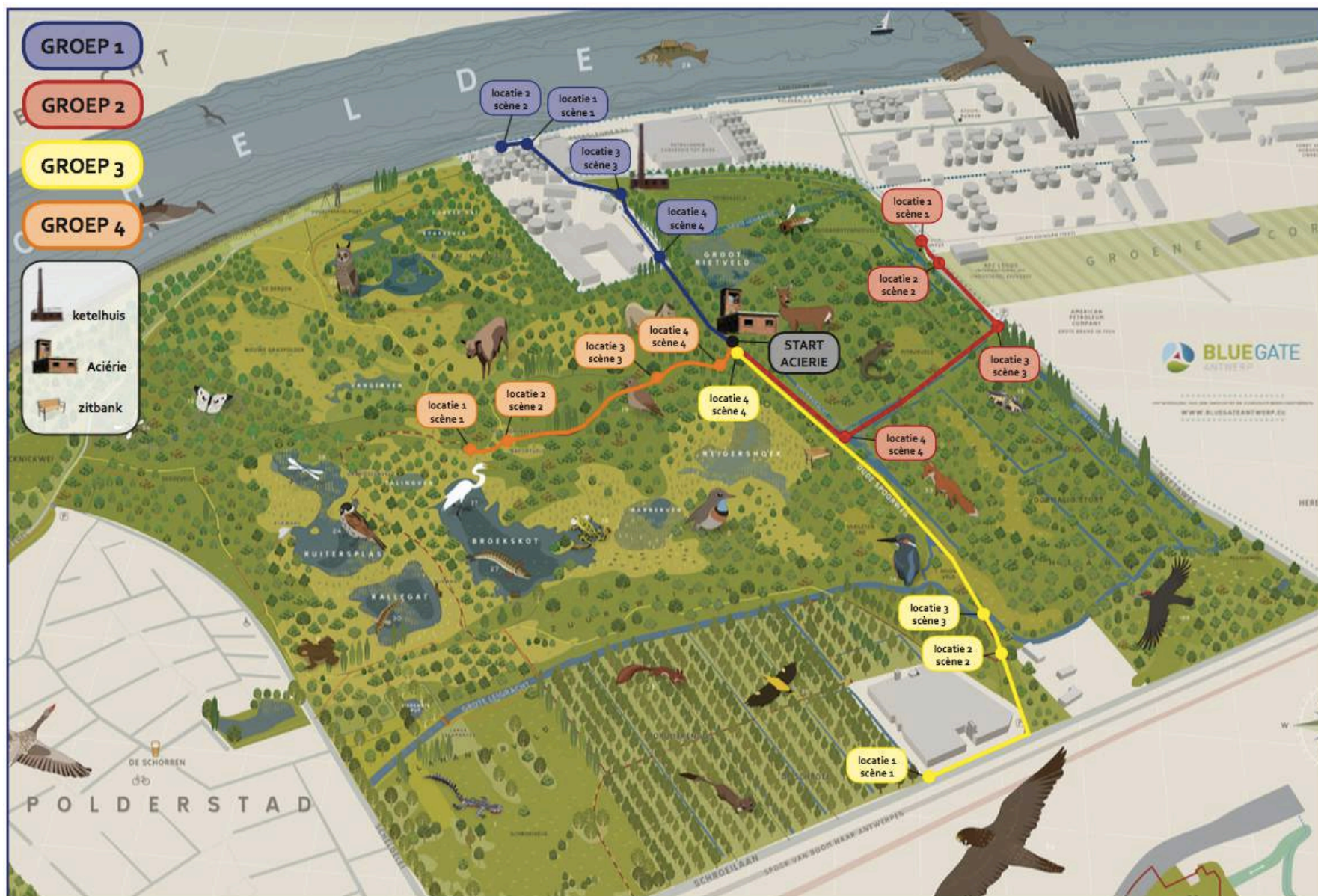
scène 1C: Mooss vzw

scène 2B, 2C, 3B, 4A: Stadsarchief Antwerpen www.felixarchief.be

Bijlage 1

Kaart Hobokense Polder met de routes van de vier groepen

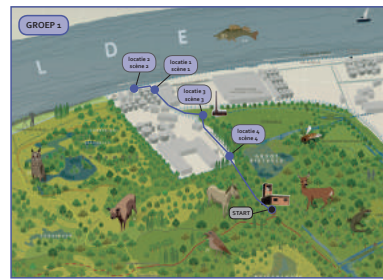
Bijlage 1

Bijlage 2
Inhoud reporterkit

fotomap: In de kolom 'beeld' in het scenario staan soms verwijzingen naar foto's. Dit geeft aan wanneer de reporter welke foto in beeld moet brengen. De rekvisiteur helpt de reporter hierbij en reikt wanneer nodig de fotomap met de juiste foto aan.

kaart: Deze kaart toont de weg en het film-parcours van de groep. Op de weg zijn de vier locaties waarop gefilmd wordt aangeduid.

tekstmap: Hierin staat per locatie en voor iedere scène de tekst die de reporters zullen vertellen. Het is de taak van de rekvisiteur om de tekstmap tekstboek juist vast te houden zodat de reporter de tekst kan lezen tijdens de opnames.

De dag kijkt!

De reporter staat op het kruispunt van de Petroluumkaai met de Benzineweg. Achter ons ligt de Schelde. De namen van deze kaai en weg verwijzen naar het industriegebied dat aan het natuurgebied Hobokenas polder grenst. Daar worden petroleum en benzine verwerkt.

Zoals je op deze toon foto 1) oude wegwijzer leest, zijn hier nog meer straatnamen die naar de petroleumindustrie verwijzen, bv. de Mazonweg en de Nelfanweg.

Maar we starten bij het begin!

Meer dan 100 jaar geleden was het hier een rustig, natuurlijk poldergebied. Vanaf het jaar 1837 verandert dit. Toen kwam er op een groot weiland hier verdroop die scheepswerf 'John Cockrell Yards' (toon foto 2). Op dit veld werden veel schepen gebouwd (toon foto 3).

Dit was het begin van de industrie in Hoboken.

Ik sta hier bij 1 van de 3 aanlegsteigers of petroleumpijlers die hier in de Schelde uitmonden.

Via deze steigers kan de petroleum, vanop de schepen die hier aanmeren (toon foto 4), doorheen pijpleidingen naar opslagplaatsen gepompt worden.

Deze steiger is gebouwd in 1947 en is 102 meter lang!

Dit (toon foto 5) is de oudste en grootste steiger van de 3.

camera: De camera dient om mee te filmen.

REPORTERKIT

scenario: In het scenario staat waar en hoe welke scène gefilmd moet worden. Bij iedere locatie staan de verschillende scènes in een tabel met twee kolommen: een kolom met de tekst van de reporter en een kolom met de beelden die daarbij gefilmd en/of getoond moeten worden. Toon het scenario vooraf in de klas en leg uit hoe ze hiermee moeten werken.

logboek: Het logboek is de tool van de regieassistent. Hij/zij zegt bij iedere opname de hoeveelste take van die bepaalde scène het is en vult dit in het logboek in. Hij/zij noteert opmerkingen bij de takes en duidt ook aan welke take uiteindelijk de beste is om later vlot te kunnen monteren.

LOGBOEK GROEP 1	
LOCATIE 1	scène 1: kruispunt Petroluumkaai met Benzineweg
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekvisiteur: cameraman/vrouw: reporter:
DIFNAMEN	☒ beste take ☐ opmerkingen
scène 1a	☐ take 1
	☐ take 2
	☐ take 3

walkie talkie: Telkens als de groepen op een nieuwe locatie toekomen, bellen ze met de walkie talkie naar de leerkracht. Ze vermelden welke groep ze zijn en op welke locatie ze staan. De leerkracht stelt hen dan een controlevraag. Het antwoord op die vraag kunnen de groepen vinden door ter plaatse goed rond te kijken. Via de walkie talkie geven ze dan het antwoord door aan de leerkracht.

Bid met de walkie talkie naar de leerkracht. Zeg dat jullie groep 1 zijn en op locatie 1 (kruispunt Petroluumkaai met Benzineweg) staan. Beantwoord de vraag van de leerkracht. Antwoord doorgeven aan de leerkracht? Film nu scène 1.

LOCATIE 1 - SCÈNE 1 - KRUISPUNT PETROLEUMKAAI MET BENZINEWEG		
BEELD	SCÈNE A	TEKST
Reporter staat op het kruispunt van de Petroluumkaai met de Benzineweg. Hij/zij staat met zijn rug naar het straatnaambord te zien, links achter hem/haar is een stuk van de kaai te zien.		De dag kijkt! We starten de reportage hier op het kruispunt van de Petroluumkaai met de Benzineweg. Achter ons ligt de Schelde. De namen van deze kaai en weg verwijzen naar het industriegebied dat aan het natuurgebied Hobokenas polder grenst. Daar worden petroleum en benzine verwerkt.
Reporter blijft staan en toont foto 1. Cameraman filmt deze foto van dichtbij.		Toon foto 1 Zoals je op deze oude wegwijzer leest, zijn hier nog meer straatnamen die naar de petroleumindustrie verwijzen, bv. de Mazonweg en de Nelfanweg.
Reporter blijft staan en toont foto 2. Cameraman filmt deze foto van dichtbij.		Toon foto 2 Maar we starten bij het begin! In 1837 kwam er op een groot weiland hier verdroop deze scheepswerf, de 'John Cockrell Yards'. Op de veld werden veel schepen gebouwd. Dit was het begin van de industrie in Hoboken. Daarvoor was het hier een rustig, natuurlijk poldergebied.

Bijlage 3

Invulsjablonen logboeken

LOCATIE 1	scène 1: kruispunt Petroleumkaai met Benzineweg	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 1a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 2	scène 2: aanlegsteiger	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 2a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 2b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 2c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

OPNAMES	☒ beste take	opmerkingen
scène 2d	☐ take 1	
	☐ take 2	
	☐ take 3	

LOCATIE 3	scène 3: ketelhuis	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 3a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 3b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 3c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 4	scène 4: parking naast rietveld	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 4a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 4b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 4c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 4d	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 1	scène 1: Naftaweg	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 1a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 1d	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	

LOCATIE 2	scène 2: loods	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 2a	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	
scène 2b	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	

LOCATIE 3	scène 3: rioleringsbuizen	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 3	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	

LOCATIE 4	scène 4: zitbank	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 4a	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	
scène 4b	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	

LOCATIE 1	scène 1: bedrijf United Caps	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 1a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 2	scène 2: spoorlijn	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 2a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 2b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 2c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

OPNAMES	☒ beste take	opmerkingen
scène 2d	☐ take 1	
	☐ take 2	
	☐ take 3	

LOCATIE 3	scène 3: brug over Grote Leigracht	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 3a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 3b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 3c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 4	scène 4: Aciérie (torengedouw)	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 4a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 4b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 4c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

OPNAMES	☒ beste take	opmerkingen
scène 4d	☐ take 1	
	☐ take 2	
	☐ take 3	

LOCATIE 1	scène 1: houten pad	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 1a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 1c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 2	scène 2: infobord aan splitsing	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 2a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 2b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 2c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

OPNAMES	☒ beste take	opmerkingen
scène 2d	☐ take 1	
	☐ take 2	
	☐ take 3	

LOCATIE 3	scène 3: schroeven langs het pad	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 3a	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	
scène 3b	○ take 1	
	○ take 2	
	○ take 3	

LOCATIE 4	scène 4: opgehoogde heuvel	
ROLVERDELING	regisseur: regieassistent: rekwisiteur: assistent rekwisiteur: cameraman/vrouw: reporter:	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 4a	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 4b	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	
scène 4c	O take 1	
	O take 2	
	O take 3	

LOCATIE 1	scène 1: kruispunt Petroleumkaai met Benzineweg	
ROLVERDELING	regisseur: <i>Leila</i> regieassistent: <i>Bram</i> rekwisiteur: <i>Quinten</i> assistent rekwisiteur: <i>Anna</i> cameraman/vrouw: <i>Doris</i> reporter: <i>Filip</i>	
OPNAMES	✓ beste take	opmerkingen
scène 1a	○ take 1	<i>te veel wind waardoor niet verstaanbaar</i>
	○ take 2	<i>reporter heeft zich versproken</i>
	✗ take 3	
scène 1b	○ take 1	<i>geluid niet goed: er reed een auto voorbij</i>
	✗ take 2	
	○ take 3	
scène 1c	○ take 1	<i>beeld niet goed: rekwisiteur was in beeld</i>
	○ take 2	<i>verkeerde foto getoond</i>
	✗ take 3	

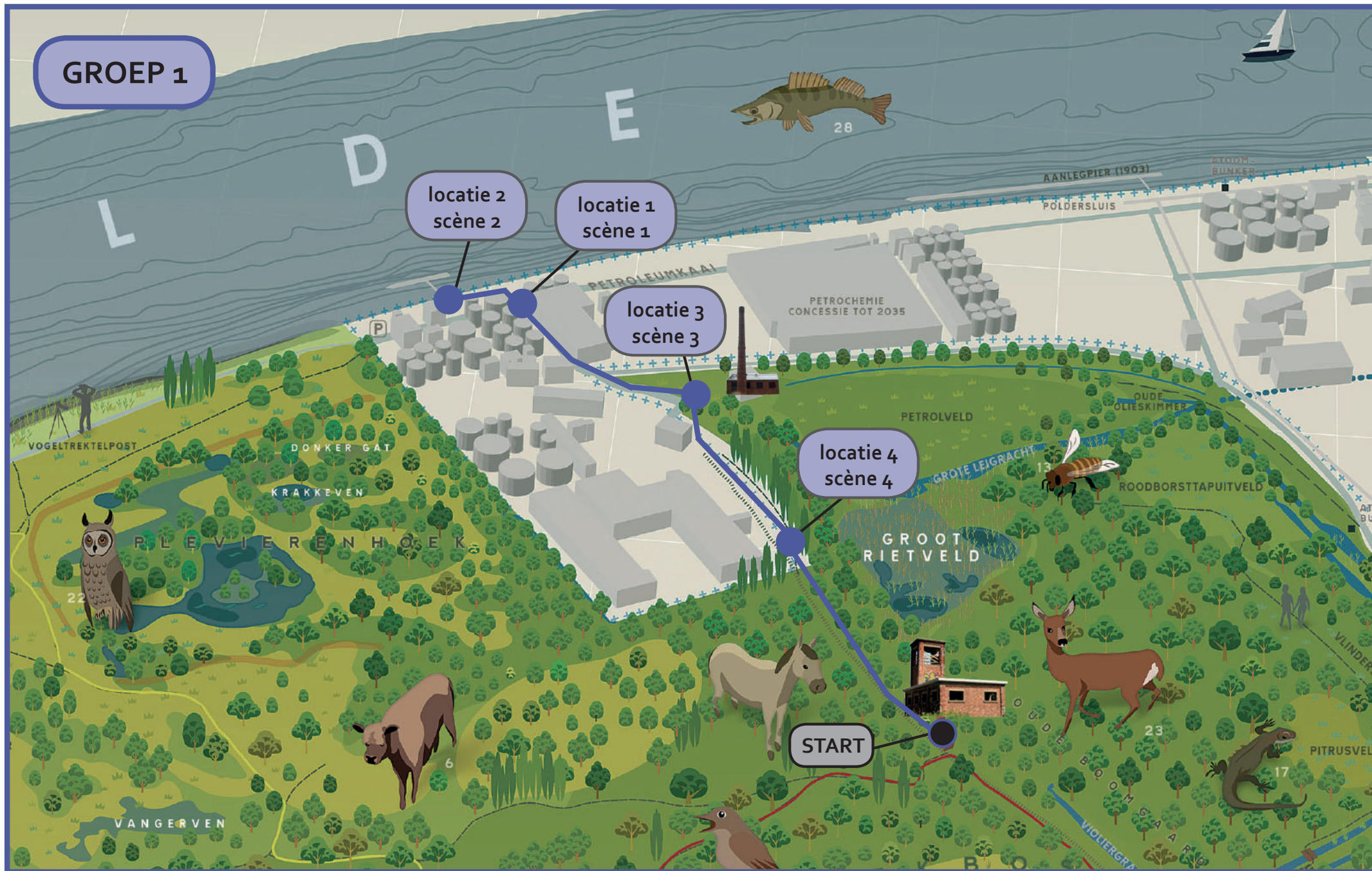
Bijlage 4

Scenario's van de vier groepen

**ROUTEBESCHRIJVING EN SCENARIO
GROEP 1**

GROEP 1

Wandel met behulp van de **kaart** en de **routebeschrijving** hieronder **naar locatie 1**. Dit is het beginpunt van jullie filmparcours.

Kijk onderweg goed rond, want dit is de weg waarlangs jullie zullen filmen. Verken alvast het decor!

ROUTEBSCHRIJVING NAAR LOCATIE 1

- Sta met je **rug** naar de **Aciérie** (het torengebouw).
- Ga door het **poortje rechts** en neem het pad verder **rechtdoor**.
- Loop op dit pad, langs de spoorlijn, helemaal **tot** aan de **in- & uitgang** van het gebied. Hier kom je uit op een **parking**.
Let alvast op wat je allemaal achter en rond deze parking ziet.
- Loop de **parking over tot** aan het oude gebouw met de **hoge schoorsteen** op jullie rechterkant.
- Volg de weg **rechtdoor**. Je neemt nu een **bocht** naar **links bergop**.
- Ga **rechtdoor tot** aan het **blauwe straatnaambord** (Benzineweg). Ga dus niet de straat rechts in. Als je bij het straatnaambord bent, ligt recht voor jullie de Petroleumkaai. Je staat dus op het **kruispunt** van de **Benzineweg** met de **Petroleumkaai**.
- Neem het **scenario** erbij (volgende pagina): dit is jullie **eerste locatie**.

Bel met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 1 zijn en op **locatie 1** (kruispunt Petroleumkaai met Benzineweg) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 1**:

LOCATIE 1 • SCÈNE 1 • KRUISPUNT PETROLEUMKAAI MET BENZINEWEG

SCÈNE 1A

BEELD	TEKST
Reporter staat op het kruispunt van de Petroleumkaai met de Benzineweg. Hij/zij staat met zijn rug naar het straatnaambord 'Benzineweg'. Rechts achter de reporter is dit straatnaambord te zien, links achter hem/haar is een stuk van de kaai te zien.	Dag kijkers! We starten de reportage hier op het kruispunt van de Petroleumkaai met de Benzineweg. Achter ons ligt de Schelde. De namen van deze kaai en weg verwijzen naar het industriegebied dat aan het natuurgebied Hobokense Polder grenst. Daar worden petroleum en benzine verwerkt.

SCÈNE 1B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 1. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 1</i> Zoals je op deze oude wegwijzer leest, zijn hier nog meer straatnamen die naar de petroleumindustrie verwijzen, bv. de Mazoutweg en de Naftaweg.

SCÈNE 1C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 2. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 2</i> Maar we starten bij het begin! In 1837 kwam er op een groot weiland hier verderop deze scheepswerf, de 'John Cockerill Yards'. Op die werf worden veel schepen gebouwd. Dit was het begin van de industrie in Hoboken. Daarvoor was het hier een rustig en natuurlijk poldergebied.

Loop nu nog een stukje door **naar links** op de **Petroleumkaai**, tot bij de **aanlegsteiger**. Ga de geel-groene trap op. **Bel** met de **walkie talkie** naar de **leerkracht** en zeg dat jullie groep 1 zijn en op **locatie 2** (aanlegsteiger) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 2**:

LOCATIE 2 • SCÈNE 2 • AANLEGSTEIGER

SCÈNE 2A

BEELD	TEKST
Reporter staat op de trap van de aanlegsteiger. Cameraman filmt de reporter, met op de achtergrond de steiger.	Ik sta bij 1 van de 3 aanlegsteigers of petroleumpieren die hier in de Schelde uitmonden. Deze steiger is gebouwd in 1947 en is 102 meter lang!
Reporter blijft staan en toont foto 3. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 3</i> Via deze steigers wordt petroleum vanop de schepen die hier aanmeren door pijpleidingen naar de opslagtanks gepompt.

SCÈNE 2B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 4. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 4</i> Hier zie je de oudste en grootste steiger van de 3. Die ligt hier iets verderop. Hij is in 1900 gebouwd, is wel 300 meter lang en rust op 14 pijlers.

Scène 2 gaat verder op de volgende pagina.

LOCATIE 2 • SCÈNE 2 • AANLEGSTEIGER

SCÈNE 2C

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 5.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 5

Op deze foto zie je de aanleg van deze pijlers.

De bouw van deze steiger is de start van de petroleumindustrie in Hoboken, met als naam Petroleum Zuid.

SCÈNE 2D

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 6.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 6

De steiger is hier gebouwd omdat de petroleumhaven bij het centrum van Antwerpen te klein was geworden.

Nadat er ook enkele branden waren, is beslist om de petroleumindustrie naar hier te verplaatsen.

De stad koopt hiervoor 100 hectare van de poldergrond in Hoboken.

Loop nu **terug op** de **Petroleumkaai**, naar waar jullie vandaan komen. **Sla** opnieuw de **Benzineweg in**: dit is de eerste weg rechts. Loop verder op de Benzineweg. Ga **recht door** op de splitsing. Sla dus niet links af, maar neem de weg die in een **bocht** naar **omhoog** loopt, tot bij het **ketelhuis** met schoorsteen (op jullie linkerkant).

Bel met de **walkie talkie** naar de **leerkracht** en zeg dat jullie groep 1 zijn en op **locatie 3** (ketelhuis) staan. **Beantwoord de vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film nu scène 3:**

LOCATIE 3 • SCÈNE 3 • KETELHUIS

SCÈNE 3A

BEELD	TEKST
Reporter staat voor het ketelhuis. Cameraman filmt de reporter zo dat achter hem/haar het ketelhuis en de schoorsteen te zien zijn.	De hoge schoorsteen van dit ketelhuis is 1 van de 4 fabriekschouwen die bewaard zijn van de vroegere petroleumindustrie. Het is een typisch en opvallend stuk industrieel erfgoed.

SCÈNE 3B

BEELD	TEKST
Reporter staat bij de spoorlijnen die hier voor het ketelhuis over de parking lopen. Cameraman filmt eerst de reporter en dan de spoorlijnen van dichtbij.	Omdat dit gebouw vlakbij spoorlijnen ligt, denken ze dat dit ketelhuis is gebruikt voor de treinen die vaten petroleum vervoeren.

SCÈNE 3C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 7. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 7</i> Vandaag toont deze schoorsteen hoe industrieel erfgoed hier samen gaat met natuur: aan de schouw hangt een vogelkastje.

Ga verder richting het natuurgebied. Stop **achteraan op de parking, net voor de ingang** van het **natuurgebied**. Als je goed kijkt, zie je tussen de bomen links naast de parking een stukje van een **rietveld**. Bel met de **walkie talkie** naar de **leerkracht** en zeg dat jullie groep 1 zijn en op **locatie 4** (parking naast rietveld) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 4**:

LOCATIE 4 • SCÈNE 4 • PARKING NAAST RIETVELD

SCÈNE 4A

BEELD

Reporter staat op de parking, met het gezicht naar de gebouwen van BP. De fietsenstalling is dus links van hem/haar. Reporter toont foto 8 en duidt er het rietveld op aan (blauw omcirkeld).
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 8 en duid er het rietveld op aan (blauw omcirkeld)

Hier achter mij ligt dit rietveld.
Dit veld is - samen met de oude boomgaard - een overgebleven deel van het vroegere poldergebied.

Het is een moerassig stukje natuur, nog van voor de petroleum-industrie naar hier verhuisde.

SCÈNE 4B

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 9.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 9

Zeker tot 1940 is de Hobokense Polder nog een uitgestrekt polderlandschap.

Het is dan meer dan 220 hectare ofwel 22 voetbalvelden groot!

Scène 4 gaat verder op de volgende pagina.

LOCATIE 4 • SCÈNE 4 • PARKING NAAST RIETVELD

SCÈNE 4C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 10. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 10</i> De Hobokense polder lag toen vol met weiden, grachten, slikken en schorren en rijen knotwilgen.

SCÈNE 4D

BEELD	TEKST
Ga allemaal bij elkaar staan. De cameraman maakt een selfie-filmpje van jullie groep. Zorg er dus voor dat iedereen in beeld is. De reporter zegt de tekst. Zwaai daarna allemaal naar de camera.	En dan nu over naar onze collega-reporters die bij de bovengrondse pijpleidingen staan! Daag!

Het reportage maken zit erop!

Ga nu het **natuurgebied in** en volg de weg **recht door tot bij de leerkracht** bij de **Aciérie** (torengedouw).

**ROUTEBESCHRIJVING EN SCENARIO
GROEP 2**

GROEP 2

PETROCHEMIE NCESSIE TOT 2035

LUNET VAN HOBOKEN (1855)

locatie 1 scène 1

locatie 2 scène 2

locatie 3 scène 3

START

locatie 4 scène 4

BLUEGATE
ANTWERP

ONTWIKKELING VAN EEN INNOVATIEF EN DUURZAAM BEDRIJVENTERREIN.
WWW.BLUEGATEANTWERP.EU

HEREN

Wandel met behulp van de **kaart** en de **routebeschrijving** hieronder **naar locatie 1**. Dit is het beginpunt van jullie filmparcours.

Kijk onderweg goed rond, want dit is de weg waarlangs jullie zullen filmen. Verken alvast het decor!

ROUTEBSCHRIJVING NAAR LOCATIE 1

- Sta met je **rug naar** de **Aciérie** (het torengebouw).
- Ga door het **poortje links** en neem het pad verder **rechtdoor**.
- Loop op dit pad, langs de spoorlijn, **tot** aan een **zitbank** op de rechterkant.
- **Tegenover** deze **bank** loopt een **pad**, dit moet je hebben. Sla dus **links** af.
- Volg dit kronkelende wegje **tot** aan de **in- & uitgang** van het natuurgebied. Je komt hier aan een **slagboom** waarnaast een **infobord** staat en je komt uit op een **straat**. Deze straat heet de **Naftaweg**.
- Ga op deze straat naar **links**. Steek niet over! Wandel in één rij **in het gras** naast het fietspad, zodat fietsers nog door kunnen.
- Ga **rechtdoor** op deze weg **tot** aan de **witte elektriciteitskast**.
- Neem het **scenario** erbij (volgende pagina): dit is jullie **eerste locatie**.

Bel met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 2 zijn en op **locatie 1** (Naftaweg) staan. **Beantwoord de vraag** van de leerkracht. Het kan zijn dat je even heen en weer moet lopen om het antwoord te kunnen zien, maar steek niet over!
Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 1**:

LOCATIE 1 • SCÈNE 1 • NAFTAWEG

SCÈNE 1A

BEELD	TEKST
<u>Let op dat fietsers nog door kunnen !</u> Reporter staat tussen het fietspad en de elektriciteitskast, met achter hem/haar de Naftaweg in beeld en wijst naar deze weg. Cameraman staat in de berm in het gras, en niet op het fietspad, achter de elektriciteitskast en filmt de reporter.	Dag Poldersporen-kijkers! Ik sta hier bij de Naftaweg, de weg tussen het vroegere industriegebied Petroleum Zuid en het natuurgebied. De naam van deze straat verwijst naar de industrie: 'nafta' is de naam die vroeger gebruikt werd voor petroleum of aardolie.

SCÈNE 1B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan. Achter hem zijn de straat en de bovengrondse pijpleidingen in beeld. Cameraman filmt de reporter met op de achtergrond de pijpleidingen.	Door deze pijpleidingen pompt men de petroleum vanop de schepen die aanmeren aan de Scheldekaai meteen naar opslag-tanks.
Reporter toont foto 1. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	Toon foto 1 De pijpleidingen hangen nu boven de grond, maar dit was niet altijd zo: eerst zaten ze ingegraven onder de grond.

Scène 1 gaat verder op de volgende pagina.

SCÈNE IC

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 2.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 2

In 1904 scheurt een olietank en ontstaat een brand die 12 dagen duurt! Veel gebouwen branden af en enkele mensen laten het leven. Tonnen olie stromen in de grond en in de Schelde! Een grote ramp!

Reporter blijft staan en wijst naar de pijpleidingen achter hem/haar. Cameraman filmt de reporter en de bovengrondse pijpleidingen.

Een jaar later is alles heropgebouwd. De lekkende pijpleidingen onder de grond worden vervangen door deze bovengrondse leidingen.

SCÈNE ID

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 3.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 3

Na de brand worden veiligheidsregels opgesteld. Rond elke olietank moet een muur gebouwd worden. Resten hiervan zijn nu nog te zien.

Hier verderop om de hoek zijn ook stenen trappen tussen de tanks bewaard: dat waren waarschijnlijk uitkijkposten

Volg nu de Naftaweg **terug richting** de **ingang** van het **natuurgebied**. **Stop** bij **verlichtingsspaal nummer 24**, tegenover de oude **loods** aan de overkant van de weg. Steek niet over. Blijf in de berm staan.

Bel naar de **leerkracht** met de **walkie talkie**. Zeg dat jullie groep 2 zijn en op **locatie 2** (loods) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 2**:

LOCATIE 2 • SCÈNE 2 • LOODS

SCÈNE 2A

BEELD

Reporter staat in de berm met zijn rug naar de loods en wijst naar de loods.
Cameraman staat ook in de berm en filmt de reporter met op de achtergrond de loods.

Reporter blijft staan en toont foto 4.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Dit is een loods van de American Petroleum Company waarin ze vaten met petroleum opslaan.
Het is één van de oudst bewaarde gebouwen van Petroleum Zuid, van voor de brand in 1904!

Toon foto 4

Omdat de loods van gewapend beton is, houdt hij tijdens die brand - zoals hier te zien - goed stand.
De loods is nu een beschermd monument. Hij wordt nooit afgebroken, maar kan wel een nieuw doel krijgen.

SCÈNE 2B

BEELD

Reporter blijft staan.
Cameraman filmt de reporter die voor de loods staat.

TEKST

Deze oude, vervuilde industriezone wordt nu gereinigd en verbouwd tot een groene bedrijvenzone, met de naam 'Blue Gate Antwerp'. Het woord 'blue' staat voor 'groene energie'. Enkel bedrijven die niet vervuilen en in hun eigen energie voorzien zijn hier welkom.

Het oude Petroleum Zuid en het natuurgebied liggen hier vlak naast elkaar. Verder op deze Naftaweg is een ingang van de Hobokense Polder. Ik neem jullie nu mee het natuurgebied in!

Volg de Naftaweg verder tot aan de ingang van het natuurgebied. **Ga het natuurgebied in.**
Bij de paal van Natuurpunt, die de rode route aanduidt, ga je **links** tot je op je linkerkant **rioleringsbuizen** ziet.

Bel naar de **leerkracht** met de **walkie talkie**. Zeg dat jullie groep 2 zijn en op **locatie 3** (rioleringsbuizen) staan.
Beantwoord de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 3**:

LOCATIE 3 • SCÈNE 3 • RIOLERINGSBUIZEN

SCÈNE 3

BEELD

Reporter staat voor de rioleringsbuizen die links langs het pad liggen.
Cameraman filmt de reporter met achter hem/haar de rioleringsbuizen.

TEKST

Overall in dit natuurgebied zie je puin en bouwafval, zoals bv. deze rioleringsbuizen.

Gek hé, zo middenin de natuur?!

Waar dit puin vandaan komt, vertellen onze collega-reporters later.

Volg het wandelpad verder, tot aan het **bankje op de kruising**.

Bel naar de **leerkracht** met de **walkie talkie**. Zeg dat jullie groep 2 zijn en op **locatie 4** (zitbank) staan. **Beantwoord de vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 4**:

LOCATIE 4 • SCÈNE 4 • ZITBANK

SCÈNE 4A

BEELD

Reporter staat met zijn gezicht naar de zitbank, met op de achtergrond het wandelpad waar jullie juist uitkomen. Hij/zij wijst naar dit pad.
Cameraman filmt de reporter, met achter hem/haar het pad.

TEKST

Dit wegje heet de Ristringeweg. Langs deze weg liggen namelijk de 'Ristringen' of 'riet-stringen'.

'Riet' betekent het land naast een waterloop of een moeras.
'String' betekent 'lange strook grond'.

Het is dus een voetweg door het poldergebied vol waterplassen en riet.

SCÈNE 4B

BEELD

Ga allemaal op de bank zitten. De cameraman maakt een selfie-filmpje van jullie groep. Zorg er dus voor dat iedereen in beeld is. De reporter zegt de tekst. Zwaai daarna allemaal naar de camera.

TEKST

En dan nu over naar onze reportersgroep die jullie meeneemt langs de oude spoorlijn!
Daag!

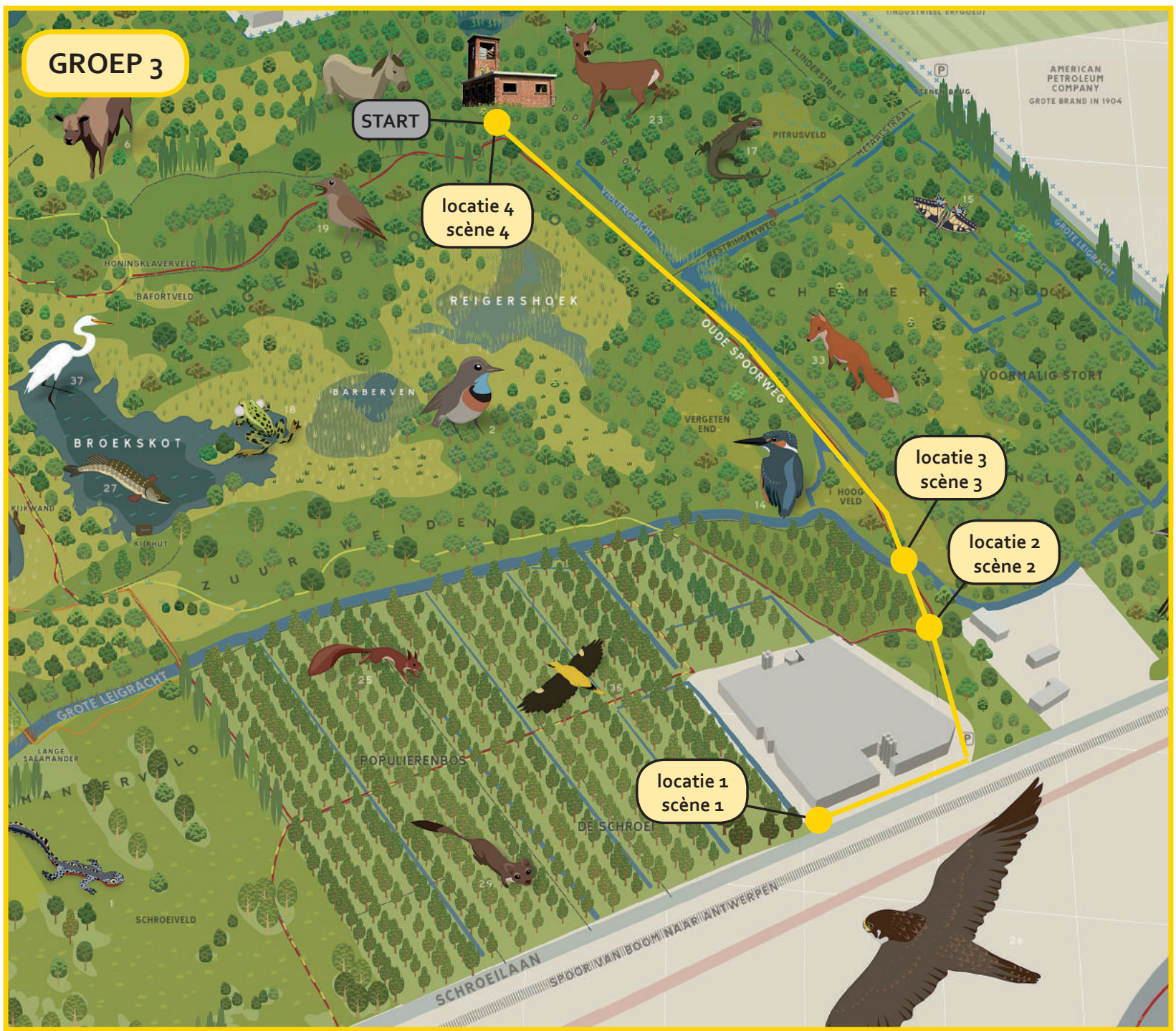
Het reportage maken zit erop!

Ga nu **terug naar de leerkracht** bij de **Aciérie** (torengedouw). Ga dus **naar rechts** als je met je rug naar de Ristringeweg staat.

**ROUTEBESCHRIJVING EN SCENARIO
GROEP 3**

GROEP 3

Wandel met behulp van deze **kaart** en de **routebeschrijving** naar **locatie 1**. Dit is het beginpunt van jullie filmparcours.

Kijk onderweg goed rond, want dit is de weg waarlangs jullie zullen filmen. Verken alvast het decor!

ROUTEBESCHRIJVING NAAR LOCATIE 1

- Sta met je **rug naar** de **Aciérie** (het torengebouw).
- Ga door het **poortje links** en neem het pad verder **rechtdoor**.
- Loop op dit pad, langs de spoorlijn, **tot** bij een **splitsing** met een **paaltje** van **Natuurpunt**.
- Neem aan de splitsing het pad **links**, tot op de **gele grindweg**.
- Ga op die grindweg opnieuw **links** en loop **rechtdoor** tot aan de **straat** (de Schroeilaan). Let hierbij op het gebouw aan jullie rechterkant.
- Sla nu naar **rechts** af. Steek niet over! Blijf goed **op** het **voetpad**!
- Loop door **tot** net **voorbij** het **gebouw** op je rechterkant, tot waar je het natuurgebied terug ziet.
- Neem het **scenario** erbij (volgende pagina): dit is jullie **eerste locatie**.

Bel met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 3 zijn en op **locatie 1** (bedrijf United Caps) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 1**:

LOCATIE 1 • SCÈNE 1 • BEDRIJF UNITED CAPS

SCÈNE 1A

BEELD	TEKST
Reporter staat met zijn/haar rug naar het bedrijf United Caps: achter hem/haar zie je rechts een stuk van dit bedrijf aan de Schroeilaan, en links een stuk van het natuurgebied. Reporter wijst naar United Caps. Cameraman filmt de reporter, met achter hem/haar het stukje natuurgebied en United Caps.	Dag Poldersporen-kijkers! We staan hier aan de rand van het natuurgebied Hobokense Polder, waar natuur en industrie aan elkaar grenzen. Aan deze kant liggen enkele kleinere bedrijven, zoals United Caps hier naast mij.

SCÈNE 1B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en wijst naar de populieren. Cameraman filmt de populieren (bomen) die achter het bedrijf te zien zijn.	Achter dit bedrijf ligt een stuk van de Hobokense Polder dat heel netjes aangeplant is door een boomkweker. Populieren staan hier mooi in rijen.

SCÈNE 1C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 1. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 1</i> Hier zijn de populieren nog maar net geplant. Ondertussen zijn ze al ongeveer 60 jaar oud.

Neem dezelfde weg **terug**. Sla dus op het gele grindpad af naar **rechts** en ga opnieuw het **natuurgebied in**. Zoek hier waar de **spoorlijn** start. Dit is locatie 2. **Bel de leerkracht** op met de **walkie talkie**. Zeg dat jullie groep 3 zijn en bij **locatie 2** (spoorlijn) staan. **Beantwoord de vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 2**:

LOCATIE 2 • SCÈNE 2 • SPOORLIJN

SCÈNE 2A

BEELD

Reporter staat bij de spoorlijn.
Cameraman filmt de reporter en filmt daarna de spoorlijn van dichtbij.

TEKST

Deze oude spoorlijn loopt dwars door het natuurgebied.

Langs dit spoor vervoerden de treinen de petroleumvaten van aan de Schelde verder naar het binnenland.

De spoorlijn is nu een wandelpad.

SCÈNE 2B

BEELD

Reporter blijft staan bij de spoorlijn en toont foto 2.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 2

Hier zie je de spoorlijn vlakbij de olietanks van de American Petroleum Company.

Deze treinwagons zijn speciaal ingericht voor vervoer van olievaten.

Scène 2 gaat verder op de volgende pagina.

SCÈNE 2C

BEELD

Reporter blijft staan bij de spoorlijn en toont foto 3.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 3

Hier zie je dat de petroleumindustrie zich achter het Zuidstation langs de Schelde uitstrekte.

Vanuit het goederenstation aan de Ledeganckkaai wordt de petroleum per trein verder vervoerd.

SCÈNE 2D

BEELD

Reporter blijft staan bij de spoorlijn en toont foto 4.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 4

Het goederenstation was deel van het Zuidstation en is gebruikt tot eind jaren 1980. Daarna staat het leeg.

In 2006 krijgt dit goederenstation een nieuwe invulling als bankkantoor. De originele lokettenzaal is toen gerenoveerd.

Ga **verder** over het pad **langs** de **spoorlijn**, tot aan het **brugje**. **Bel** de **leerkracht** op met de **walkie talkie**. Zeg dat jullie groep 3 zijn en op **locatie 3** (brug over Grote Leigracht) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 3**:

LOCATIE 3 • SCÈNE 3 • BRUG OVER GROTE LEIGRACHT

SCÈNE 3A

BEELD

Reporter staat op de brug. Cameraman filmt de reporter.

TEKST

Onder deze brug loopt de Grote Leigracht: de belangrijkste en grootste waterloop van dit gebied.

SCÈNE 3B

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 5 en duidt er 'Ley Gracht' (geel omcirkeld) op aan.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 5. Duid er 'Ley Gracht' op aan (geel omcirkeld)

Hier is de Grote Leigracht te zien op een kaart van 1860. Deze gracht is de grens tussen de aangeplante rijen populieren - waarover we het daarnet hadden - en het wildere stuk van het natuurgebied.

SCÈNE 3C

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 6.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 6

In 1904 raakt dit water vervuild door de brand van de olietanks. De gracht ligt vol olie! De Hobokenaren reinigen voor een deel het water door de olie eruit te scheppen. Die olie bewaren ze in waterputten om nadien te verkopen.

Ga verder over het pad tot bij de leerkracht aan de Aciérie (torengedouw). Film nu scène 4:

LOCATIE 4 • SCÈNE 4 • ACIÉRIE

SCÈNE 4A

BEELD

Reporter staat voor de Aciérie (torengedouw).
Cameraman filmt de reporter met de Aciérie op de achtergrond.

TEKST

Dit torengebouw is het enige wat nog overblijft van de 'Aciéries d'Anvers'. 'Aciérie' vertaal je als 'staalfabriek': het komt van het Franse woord 'acier', dat 'staal' betekent.

SCÈNE 4B

BEELD

Reporter blijft staan voor de Aciérie en toont foto 7.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 7

Dit is een oude foto van de staalfabriek.

Tot 1904 werken er wel 600 mensen!

Er worden stalen staven, bruggen, motoren en spoorwegmateriaal gemaakt.

Daarna en tijdens de Eerste Wereldoorlog is de fabriek gebruikt als werkplaats.

Na de oorlog is ze afgebroken en zijn delen ervan verspreid over heel België om er andere gebouwen mee te herstellen.

Scène 4 gaat verder op de volgende pagina.

LOCATIE 4 • SCÈNE 4 • ACIÉRIE

SCÈNE 4C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan voor de Aciérie en toont foto 8. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 8</i> Sinds 2008 is dit gebouw een stal voor de runderen die hier grazen.
Reporter blijft staan. Cameraman filmt het plaatje van Technisch Instituut Don Bosco dat aan de gevel van de Aciérie hangt.	In 2014 en 2015 is het gebouw opgeknapt door leerlingen van het Technisch Instituut Don Bosco in Hoboken.
Reporter blijft staan. Cameraman filmt de toren van de Aciérie.	Vandaag is deze toren een herkenningspunt voor de wandelaars in het natuurgebied.

SCÈNE 4D

BEELD	TEKST
Ga allemaal bij elkaar staan. De cameraman maakt een selfie-filmpje van jullie groep. Zorg er dus voor dat iedereen in beeld is. De reporter zegt de tekst. Zwaai daarna allemaal naar de camera.	Nu geven we graag het woord aan de volgende reportersgroep die nog dieper in de Hobokense Polder graaft! Daag!

Het reportage maken zit erop!

**ROUTEBESCHRIJVING EN SCENARIO
GROEP 4**

GROEP 4

Wandel met behulp van de **kaart** en de **routebeschrijving** hieronder naar **locatie 1**. Dit is het beginpunt van jullie filmparcours.

Kijk onderweg goed rond, want dit is de weg waarlangs jullie zullen filmen. Verken alvast het decor!

ROUTEBSCHRIJVING NAAR LOCATIE 1

- Sta met je **rug naar** de **Aciérie** (het torengebouw).
- Ga de **heuvel recht voor** jullie op.
- Ga door het **poortje**. Volg het kronkelende pad dwars door het gebied **tot** je op een **splitsing** komt met een **rode steen** als wegaanduiding.
- Neem op deze splitsing het pad **links, tot** aan een tweede **poortje**.
- Ga dit poortje door tot je op een **splitsing** met een **zitbank** en een **infobord** komt. Ga hier naar **links, tot** aan een volgend, derde **poortje**.
- Ga ook dit poortje door en **volg** het pad nog even **verder** tot aan een vierde **poortje** waarachter een **houten pad** start.
- Ga op dit houten pad staan en neem het **scenario** erbij (volgende pagina): dit is jullie **eerste locatie**.

Bel met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 4 zijn en op **locatie 1** (houten pad) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 1**:

LOCATIE 1 • SCÈNE 1 • HOUTEN PAD

SCÈNE 1A

BEELD	TEKST
Reporter staat op het houten pad. Cameraman filmt de reporter, met op de achtergrond het houten pad en het riet in het water waarover dit houten pad is aangelegd.	Dag Poldersporen-kijkers! Bij het ophogen van de Hobokense Polder zijn op de lagere delen plassen ontstaan. Daarom zijn er in dit gebied veel vijvers. Ik sta hier dan ook op een houten pad boven het water.

SCÈNE 1B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 1. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 1</i> De vijvers zijn van belang voor watervogels, zoals bv. deze grote zilverreiger. Die komen hier broeden, overwinteren of ze trekken door het gebied.

SCÈNE 1C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 2. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 2</i> Aan de grootste vijver van de polder, 'het Broekskot', staat sinds 2017 deze vogelkijkwand. Deze wand heet 'De Roerdomp'. Je kan er goed de watervogels spotten!

Wandel nu jullie weg **terug**, tot aan de **splitsing** met het **infobord** en de **zitbank**. **Bel** met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 4 zijn en op **locatie 2** (infobord aan splitsing) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht?
Film nu scène 2:

LOCATIE 2 • SCÈNE 2 • INFOBORD AAN SPLITSING

SCÈNE 2A

BEELD	TEKST
De reporter staat voor het infobord en wijst op het kleine kaartje links op het bord de woonwijk Polderstad aan. Cameraman filmt daarna de woonwijk Polderstad op dit kaartje van dichtbij.	<i>Wijs Polderstad aan op het kaartje op het infobord (links)</i> In de jaren 1970 wil de gemeente Hoboken een deel poldergronden ontginnen als nieuw woongebied: Polderstad.

SCÈNE 2B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 3. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 3</i> Zoals je ziet op dit plan, zou Polderstad bestaan uit 3000 woningen, een sport- en industriezone en een winkelcentrum.

SCÈNE 2C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 4. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 4</i> Hierop is te zien dat uiteindelijk maar een deel van de bouwplannen voor Polderstad echt uitgewerkt is.

SCÈNE 2D

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 5.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 5

De werkgroep Hobokense Polder komt namelijk in actie en voert succesvol protest. Zij willen de natuurlijke polder zo veel mogelijk bewaren.

De rest van de Hobokense Polder schermt de woningen in Polderstad af van de petroleumindustrie.

De organisatie Natuurpunt verzorgt nu de Hobokense Polder.

Ga naar locatie 3. Ga dus als je met je gezicht naar de zitbank staat naar **rechts**. Volg het **pad terug**, tot bij de grote **schroeven**. **Bel** met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 4 zijn en op **locatie 3** (schroeven langs het pad) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 3**:

LOCATIE 3 • SCÈNE 3 • SCHROEVEN LANGS HET PAD

SCÈNE 3A

BEELD	TEKST
Reporter staat langs het pad, voor de schroeven. Cameraman filmt de reporter, met achter hem/haar de schroeven. Daarna filmt de cameraman de schroeven van dichtbij.	Tussen 1960 en 1970 is de Hobokense polder gebruikt als stortplaats! Daarom steken hier overal resten van beton en bouwafval uit de grond, zoals bv. deze stenen schroeven.

SCÈNE 3B

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 6. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:	<i>Toon foto 6</i> Dit puin komt onder andere van de afbraak van de Brialmontwal - dit is de oude stadsmuur uit 1860 - en de sloop van het oude Zuidstation. In de plaats van deze wal en dit station zijn de Kennedytunnel en de Ring rond Antwerpen gebouwd.

Ga nu naar locatie 4: bovenop de **heuvel** voor de Aciérie. **Bel** met de **walkie talkie** naar de **leerkracht**. Zeg dat jullie groep 4 zijn en op **locatie 4** (opgehoogde heuvel) staan. **Beantwoord** de **vraag** van de leerkracht. Antwoord doorgegeven aan de leerkracht? **Film** nu **scène 4**:

LOCATIE 4 • SCÈNE 4 • OPGEHOOGDE HEUVEL

SCÈNE 4A

BEELD

Reporter staat op de opgehoogde heuvel vlak voor de Aciérie en toont foto 7. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

Cameraman filmt daarna de reporter zo dat het hoogteverschil duidelijk in beeld te zien is.

TEKST

Toon foto 7

Ook onder de grond zijn sporen van het gebruik van de polder als stort. Hopen aarde die zijn uitgegraven voor de aanleg van de Kennedytunnel en de Ring hebben ze hier in de polder gestort. Hierdoor liggen in de Hobokense polder nu heuvels - zoals deze waarop ik sta - en zijn er veel hoogteverschillen.

SCÈNE 4B

BEELD

Reporter blijft staan op de heuvel en toont foto 8. Cameraman filmt deze foto van dichtbij:

TEKST

Toon foto 8

Daarnaast stort het bedrijf voor afvalverwerking Van den Bosch begin jaren 1980 giftig en industrieel afval in de ondergrond. De zoveelste bodemvervuiling!

SCÈNE 4C

BEELD

Ga allemaal bij elkaar staan. De cameraman maakt een selfie-filmpje van jullie groep. Zorg er dus voor dat iedereen in beeld is. De reporter zegt de tekst. Zwaai daarna allemaal naar de camera.

TEKST

Ziezo, met deze laatste ondergrondse informatie heeft de Hobokense Polder nu geen geheimen meer voor jullie! Kom zeker de Poldersporen hier zelf ook eens ontdekken. Bedankt voor het kijken! Daag!

Bijlage 5
Proefscenario

Ga in het klaslokaal staan. Film scène 1:

LOCATIE 1 • SCÈNE 1 • KLASLOKAAL

SCÈNE 1A

BEELD	TEKST
Reporter staat in het midden van het klaslokaal. Cameraman filmt de reporter, met op de achtergrond het klaslokaal.	Dag kijkers! Ik ben jullie reporter van dienst. Ik sta hier in ons klaslokaal. Hier proberen we steeds goed op te letten. Of dit altijd goed lukt, dat moet je aan onze leerkracht vragen.

SCÈNE 1B

BEELD	TEKST
Reporter staat voor het bord in het klaslokaal. Cameraman filmt de reporter, met op de achtergrond het bord.	Op dit bord kan de leerkracht schrijven en dingen tonen en uitleggen. Onze leerkracht heeft net uitgelegd hoe we deze camera moeten gebruiken en hoe we dit scenario moeten lezen. Zo worden we helemaal klaar gestoomd voor onze tocht in het natuurgebied de Hobokense Polder!

SCÈNE 1C

BEELD	TEKST
Reporter blijft staan en toont foto 1. Cameraman filmt deze foto van dichtbij: <i>klasfoto</i>	Dit is onze klasfoto. Wat een bende, hé?! Als we in de Hobokense Polder zullen filmen, maken we op het einde ook een groepsbeeld of een soort film-selfie, om de film af te sluiten. Bedankt voor het kijken! Daag!

Ga op de speelplaats staan. Film scène 2:

LOCATIE 2 • SCÈNE 2 • SPEELPLAATS

SCÈNE 2A

BEELD

Reporter staat in het midden van de speelplaats. Cameraman filmt de reporter, met op de achtergrond het schoolgebouw.

TEKST

Dag kijkers! Ik sta hier in het midden van onze speelplaats. Zo'n drie keer per dag loopt deze speelplaats vol met leerlingen.

SCÈNE 2B

BEELD

Reporter staat op de speelplaats, vlak voor de schoolpoort. Cameraman filmt de reporter, met op de achtergrond de schoolpoort.

TEKST

Ik sta voor onze legendarische schoolpoort. Al heel veel leerlingen stapten door deze schoolpoort onze school binnen! Na enkele jaren achter de schoolbanken verlieten de meesten dan opnieuw onze school via deze schoolpoort, met hun diploma onder de arm!

SCÈNE 1C

BEELD

Reporter blijft staan en toont foto 2.
Cameraman filmt deze foto van dichtbij: *foto van de school / de speelplaats vroeger*

TEKST

Hier zie je hoe een schoolgebouw en speelplaats er vroeger uitzag. We zijn benieuwd hoe onze eigen school er in het verleden uitzag. Misschien kunnen we in de archieven duiken en vinden we er ook wel oude foto's. Bedankt voor het kijken! Daag!

Bijlage 6

Controlevragen en antwoorden voor leerkracht

GROEP 1 (blauw)	VRAAG	ANTWOORD
LOCATIE 1 kruispunt Petroleumkaai met Benzineweg	Welk logo staat er op één van de grijze tanks die je achter het straatnaambordje 'Benzineweg' ziet? Geef naam en kleuren van het logo.	naam = Castrol, kleuren = wit met rood en groen
LOCATIE 2 aanlegsteiger	Welk opvallend gebouw met toren zie je aan de andere kant van de Schelde, tegenover de steiger? <u>Tip</u>: het is een religieus gebouw.	een kerk
LOCATIE 3 ketelhuis	Hoeveel ringen tel je rond het onderste deel van deze schoorsteen? Het onderste deel is het deel van aan de grond tot aan de grijze band in het midden.	12 ringen
LOCATIE 4 parking naast rietveld	Waarvoor dient de driehoekige constructie met de 5 houten balken die je bij de ingang van het natuurgebied ziet? <u>Tip</u>: Op één van de balken is een bordje bevestigd waarop het antwoord staat.	fietsenstalling

GROEP 2 (rood)	VRAAG	ANTWOORD
LOCATIE 1 Naftaweg	Blijf in de berm in het gras staan en kijk van hieruit naar de witte tanks aan de overkant, achter de bovengrondse pijpleidingen. Steek dus niet over! Op 1 van deze tanks staat een getal dat bestaat uit 2 cijfers. Welk getal is dit?	30
LOCATIE 2 loods	Hoeveel kleine gebogen raampjes heeft de loods aan de voorzijde?	4 (maar eentje kan moeilijk te zien zijn; er kunnen planten voor hangen)
LOCATIE 3 rioleringsbuizen	Op de eerste rioleringsbuizen die je tegenkomt staat graffiti. In welke kleuren is deze graffiti gespoten?	geel / zwart / paars
LOCATIE 4 zitbank	Welke kleur heeft de zitbank?	groen

GROEP 3 (geel)	VRAAG	ANTWOORD
LOCATIE 1 bedrijf United Caps	Het logo van het bedrijf staat op het gebouw en bestaat uit vijf letters 'U' in een cirkel. Eén van die U-letters valt extra op. Welke kleur heeft deze opvallende U ?	rood
LOCATIE 2 spoorlijn	Wat is de kleur van de hangars van het afbraakbedrijf dat je achter de spoorlijn rechts ziet?	grijsgroen
LOCATIE 3 brug over Grote Leigracht	Hoeveel gaten of openingen zijn er in totaal aan de leuningen aan beide kanten van de brug? Tel ze.	26
LOCATIE 4 Aciérie	/	/

GROEP 4 (oranje)	VRAAG	ANTWOORD
LOCATIE 1 houten pad	Wat zegt het kalfje (de koe) op het bord op het poortje?	“Ik ben zo bang voor loslopende honden.”
LOCATIE 2 infobord bij splitsing	Hoe heet de sprinkhaan die op dit infobord staat?	De Krasser
LOCATIE 3 schroeven langs het pad	Waarmee zijn de schroeven bedekt? <i>(schroef = om iets mee vast te maken, draait normaal ook rond, een spiraal)</i> <u>Tip:</u> het is een soort begroeiing of plant.	mos
LOCATIE 4 opgehoogde heuvel	Zien jullie mij? Zwaai dan een keer!	Ja! Leerlingen zwaaien.